

Startnotitie Lokale Energiestrategie Wijchen

Naar een eigen Lokale Energiestrategie
met uitvoeringsprogramma, die beweging én grip oplevert

Sweco Nederland B.V.

Auteur

Datum

Handelsregister 30129769

Mark Groen, Dagmar de Wilde en Rolien de Jong

2 mei 2023

Inhoudsopgave

1.	Introductie Lokale Energiestrategie	4
1.1	Inleiding	4
1.3	Startnotitie: wat staat hier in?	5
1.2	Scope: wat is een Lokale Energiestrategie?	6
1.3	Doorkijk: wat is een Uitvoeringsprogramma?	7
2.	Kaders en Uitgangspunten	8
2.1	Thematische verdeling	8
2.2	Welke kaders en uitgangspunten worden gehanteerd?	9
2.2.1	Participatie	9
2.2.2	Energie- en warmtebesparing	10
2.2.3	Mobiliteit	10
2.2.4	Warmte	11
2.2.5	Elektriciteit	12
3.	Nulmeting	14
3.1	Aanleiding	14
3.2	Doelstelling(en)	15
3.2.1	Wat wordt al duurzaam opgewekt?	16
3.3	Uitkomsten	17
3.3.1	Gebruikte data	17
3.3.2	Resultaat nulmeting	18
3.3.3	Trends in de gemeenten	20
3.3.4	Vervolgstappen	21
4.	De omgeving	22
5.	Proces	24
5.1	Proces	24
5.2	Planning	25
5.3	Parallele sporen	25

1 Introductie Lokale Energiestrategie

1.1 Inleiding

De gemeente Wijchen zet een belangrijke stap naar een duurzame toekomst. Door de komst van het landelijke Klimaatakkoord in 2019 heeft de gemeente een regierol gekregen in de verduurzaming van de samenleving. Hieronder valt de warmte- en energietransitie. Dit heeft onder andere geleid tot plannen zoals de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Nu is het moment om te kijken hoe het proces naar die duurzame toekomst ervoor staat en welke stappen nodig zijn om de (nieuwe) ambities waar te maken.

De gemeente Wijchen stelt een Lokale Energiestrategie (LES) op die richting geeft aan de warmte- en energietransitie op gemeentelijk niveau. Deze stap is nodig, want;

- I. Het is (nog) niet duidelijk waar de gemeente nu staat,
- II. Het is (nog) niet duidelijk waar de gemeente heen wil en heen gaat, én
- III. Het is (nog) niet duidelijk wat er aan acties te doen is, om dit te bereiken.

Tegelijkertijd zijn er recente beleidswijzigingen en snelle ontwikkelingen op allerlei niveaus die aanleiding geven om aan te scherpen en door te rekenen welke stappen in de toekomst nodig zijn. De LES vormt een routekaart die houvast geeft naar het einddoel: een CO₂-neutrale gemeente.

Zowel de gemeente Druten als de gemeente Wijchen stelt een LES op. Tevens wordt een concreet uitvoeringsprogramma geschreven. Het uitvoeringsprogramma wordt in de basis opgesteld voor beide gemeenten, maar waar nodig en relevant gespecificeerd per gemeente.

1.2 Startnotitie: wat staat hier in?

Gemeente Wijchen weet als geen ander dat de gemeente niet alleen kan komen tot een LES en uitvoeringsprogramma. De warmte- en energiewereld wordt gekenmerkt door tal van interne en externe belanghebbenden. Wat nodig is, is inspiratie en beweging in de hele lokale gemeenschap, van jong tot oud, van particulier tot bedrijf én met semioverheden. Om te borgen dat 'de neuzen dezelfde richting op staan' is voorliggende startnotitie uitgewerkt. In deze startnotitie staat:

- Wat de LES inhoudt;
- Welke kaders en uitgangspunten worden gehanteerd;
- Hoe de gemeente er nu voor staat;
- Hoe er wordt gekeken naar participatie en communicatie in de totstandkoming van de LES;
- Welk proces wordt doorlopen.

De startnotitie is de basis voor de LES, waarin de huidige stand van zaken (zie hoofdstuk 2), participatie en communicatie (zie hoofdstuk 4) en de opmaat naar het Uitvoeringsprogramma verder worden uitgewerkt. De LES is een tussenstap om tot een concreet Uitvoeringsprogramma te komen, zodat de gemeente genoeg handvatten heeft om door te pakken.

1.3 Scope: wat is een Lokale Energiestrategie?

De LES vormt een routekaart die houvast geeft om uiteindelijk het einddoel te bereiken: een CO₂-neutrale gemeente.

Hierbij wordt inzicht geboden in de huidige situatie en de mogelijke routes om de CO₂-doelstellingen te behalen. Tevens geeft de LES helderheid en beschrijft het wat de gemeente op de thema's participatie, mobiliteit, wonen, werken en duurzame energieopwekking moet doen om bij het doel te komen.

De LES wordt gevat in een beknopt document, met de volgende opzet:

- Samenvatting van het document.
- Introductie van de Lokale Energiestrategie met onder meer de **strategie** op hoofdlijnen.
- **Uitgangspositie** en beschrijving van hoe de gemeente er nu voor staat. Dit is de nulmeting.
- Energiestrategie met een **verdieping** op de verschillende sporen. Voordat de Lokale Energiestrategie wordt uitgewerkt, worden diverse routes doorgerekend die laten zien **wat er nodig is om te verduurzamen**. De voorkeursroute wordt in de LES verder uitgewerkt voor de verschillende beleidsvelden.
- Een **communicatie- en participatieplan**.
- Advies over de integratie van de LES in relatie tot de Omgevingsvisie.

De LES wordt ook vormgegeven in een **infographic**, zodat inwoners en stakeholders in één oogopslag de kern van de strategie kunnen zien.

1.4 Doorkijk: wat is een Uitvoeringsprogramma?

Het uitvoeringsprogramma maakt de LES concreet. Het bevat een activiteitenplan met doelen, acties, planning, participatie en partners (voor de uitvoering). Het licht de concrete activiteiten en projecten toe. Ook bevat het een kostenraming met mogelijke financiering en toelichting op monitoring dat continu inzicht geeft in de voortgang en mogelijkheid geeft om bij te sturen.

Tot slot geeft het aan wat bewoners, bedrijven en andere stakeholders de komende jaren kunnen verwachten.

2 Kaders en Uitgangspunten

2.1 Thematische verdeling

De gemeente Wijchen heeft, aan de voorkant, kaders meegegeven voor de Lokale Energie Strategie (LES). Door het stellen hiervan wordt duidelijkheid geboden aan partijen die bij het opstellen van de LES zullen participeren.

Gemeente Wijchen maakt onderdeel uit van de Regionale Energiestrategie (RES) van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De RES 1.0 is begin 2021 door alle deelnemende gemeente vastgesteld. Het is nu zaak dat het regionale energiebeleid wordt vertaald naar lokaal beleid met het daarbij behorende instrumentarium.

De RES, de coalitieakkoorden, recente beleidswijzigingen en ontwikkelingen op allerlei niveaus geven aanleiding om een nieuwe routekaart in de vorm van een LES op te stellen en hieraan gekoppeld een uitvoeringsprogramma.

De LES behandelt vijf onderwerpen: **mobiliteit, wonen, werken, duurzame energieopwekking en participatie**. Voor de eerste vier onderwerpen wordt de opgave bepaald aan de hand van een nulmeting. Het onderwerp 'participatie' is toegevoegd om zo concreet mogelijk aan te kunnen sluiten bij wat er leeft in de samenleving.

2.2 Welke kaders en uitgangspunten worden gehanteerd?

2.2.1 Participatie

Voor participatie geldt dat enkel wordt geparticipeerd (lees: gesproken/meegedacht) over de mogelijkheden en opties binnen wetgeving en die technisch mogelijk zijn. Waar mogelijk wordt aangesloten bij kaders die vanuit de RES zijn aangereikt.

Kaders en uitgangspunten

1. Voor het uitwerken van de LES wordt een participatie-traject ingericht waarbij inwonersinitiatieven, bedrijven en instellingen de gelegenheid krijgen hun input te geven. Ook wordt er specifiek aandacht besteed aan de doelgroep jongeren. Er zijn op voorhand geen partijen die in het participatietraject een uitzonderingspositie aannemen;
2. Voor eerdere trajecten rondom energie en warmte is al geparticipeerd door inwoners. Deze input wordt meegenomen in de LES;
3. Over de verzamelde input van inwonersinitiatieven, bedrijven en instellingen en mogelijke verwerking hiervan wordt aan de gemeenteraad bij het vaststellen van de LES gerapporteerd;

2.2.2 Energie- en warmtebesparing

In de RES 1.0 hebben de gemeenten aangegeven dat zij richting 2030 ook inzetten op energiebesparing. Concrete doelstellingen zijn in dit verband niet opgenomen. Uitgangspunt is en blijft het Nationale en Gelderse Energieakkoord (GEA) in deze. Gezien het aandeel van de warmtevraag in het totale energieverbruik zal hier veel nadruk op komen te liggen (efficiëntere verwarming en isolatie).

Kaders en uitgangspunten

4. Minimaal 1,5 % energiebesparing per jaar is het uitgangspunt. De gemeente zet zich daarbij in om inwoners te informeren, te stimuleren en te faciliteren om energie te besparen;
5. Initiatieven vanuit bedrijven(terrein-organisaties) en maatschappelijke organisaties of vertegenwoordiging van inwoners voor besparing en opwek zullen een onderdeel van het uitvoeringsprogramma bij de LES vormen;

2.2.3 Mobiliteit

Voor duurzame mobiliteit sluiten we aan bij de Gelderse klimaatdoelen en de GEA-monitor waarbij voor Wijchen vooral monitoring plaatsvindt op het gebied van duurzame ontwikkelingen in mobiliteit.

Kaders en uitgangspunten

6. Het openbaar vervoer en de fiets zijn in 2030 een realistisch alternatief voor de auto voor reizen van en naar de belangrijkste bestemmingen in de omliggende regio's.
7. De gemeente heeft als doel om in 2025 zoveel mogelijk emissie vrije bevoorrading te realiseren.

8. Toezicht op en het bijhouden van vorderingen op het gebied van de volgende zaken zal onderdeel van het uitvoeringsprogramma bij de LES vormen:
- Aantal laadpalen
 - Aantal emissieloze zones
 - Aantal schone vrachtauto's en bussen
 - Groei van fietskilometers

2.2.4 Warmte

Warmte is de grootste energievragers in de regio. Hierbij zal aardgas, als gevolg van een Rijksbesluit, als bron langzamerhand uit gefaseerd worden richting 2050. Alle gemeenten hebben de verplichting om per eind 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) te hebben. De gemeente Wijchen heeft een Warmteplan en Transitievisie Warmte in het kader van de warmtetransitie vastgesteld. Hierin wordt op hoofdlijnen aangegeven welke vorm van verwarming in specifieke wijken voor de hand liggen. Voor Wijchen wordt gekeken naar een combinatie van individuele en collectieve voorzieningen. Om dit mogelijk te maken vormt onderzoek naar en stimulering van alternatieve warmtebronnen een belangrijk onderdeel van de energiestrategie.

Kaders en uitgangspunten

9. In 2030 is 20% van de woningen en gebouwen aardgasvrij. De gemeente is aardgasvrij in 2050;
10. De eerste stap is het gereed maken voor aardgasvrij. Dit houdt in dat woningen minimaal energielabel B moeten hebben om geschikt te zijn voor een individuele warmtepomp en dat woningen met minimaal energielabel C of D geschikt zijn voor een aansluiting op een warmtenet of hybride warmtepomp;
11. De gemeente sluit aan bij de Wet collectieve warmtevoorziening wat inhoudt dat gemeenten alleen warmtebedrijven voor een nieuw warmtekavel kunnen aanwijzen waarbij de infrastructuur in handen is van publieke partijen of waarbij publieke partijen door een meerderheidsaandeel in het warmtebedrijf doorslaggevende zeggenschap hebben over de infrastructuur;

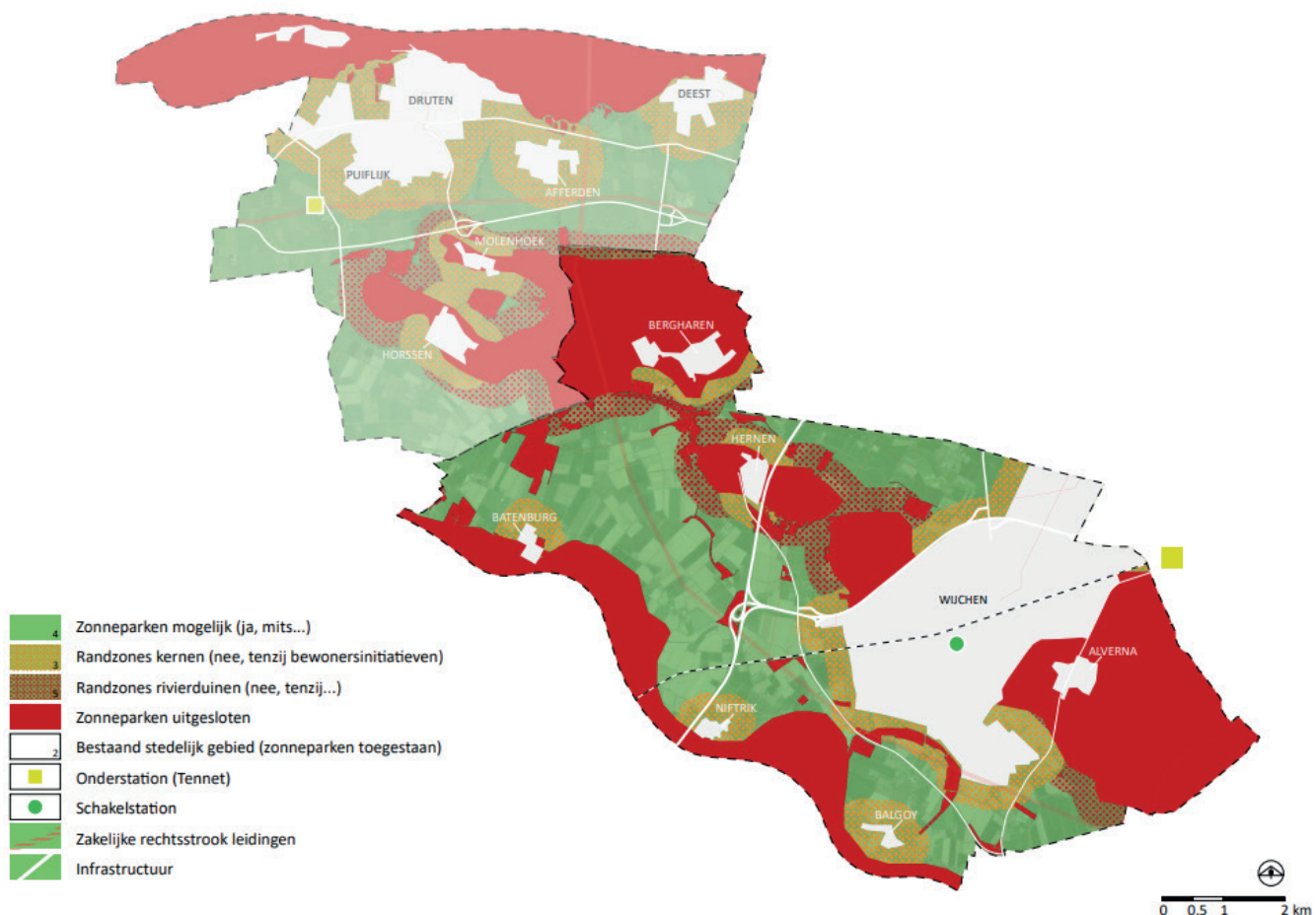
12. Bij de keuze voor een warmtebron/oplossing zullen de totale maatschappelijke kosten een belangrijke wegingsfactor zijn;
13. Samen kennis delen om de warmtetransitie te laten slagen;
14. De warmtetransitie is haalbaar en betaalbaar voor iedereen;
15. Warmte is beschikbaar, betrouwbaar en duurzaam richting de toekomst;
16. Het Warmteplan wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsplan waarbij de 8 gedefinieerde actielijnen en daarbij geformuleerde uitgangspunten worden gehanteerd;
 - a. Focus op ontzorging
 - b. Isoleren en besparen
 - c. Regie nemen in gebiedsgerichte aanpak
 - d. Lokale initiatieven aanmoedigen
 - e. opgaven verbinden
 - f. Verduurzaming bij bedrijven faciliteren
 - g. Governance van warmtenetten uitwerken
 - h. Verduurzaming vergemakkelijken.

2.2.5 Elektriciteit

Voor de (grootschalige) opwek van elektriciteit geldt dat hier een serieuze ruimteclaim uit naar voren komt. De RES gaat uit van 100% duurzame energie in 2050. De regio is dan energieneutraal én aardgasvrij. Als tussenstap is in 2030 50% van de energie duurzaam. De regio wil vanaf 2030 jaarlijks 1,62 TWh duurzame elektriciteit opwekken. Hiervoor zijn zo'n 38 windmolens en 1.065 hectare zonnepanelen nodig. Naar de verhouding wind- en zonneenergie wordt in 2023 met de PlanMER RES en de RES 2.0 opnieuw gekeken. Deze regionale opgave is niet uitgesplitst naar gemeente. Wel is in het bod rekening gehouden met 30 ha zonneparken in Wijchen en 3 windturbines op bedrijventerrein Bijsterhuizen. Tevens heeft de gemeente een zonnevisie vastgesteld. Deze wordt in de tweede helft van 2023 geactualiseerd. Afhankelijk van de huidige situatie dienen de ambities richting 2030 en 2040 te worden bepaald.

Naast de grootschalige opwek van elektriciteit is netcongestie een belangrijk aandachtspunt voor de LES.

17. De gemeente Wijchen wil haar CO₂-uitstoot in 2030 met 55% terugbrengen (ten opzichte van 1990) en is CO₂-neutraal in 2050;
18. Zorg dat grote opwek-projecten zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van dezelfde bekabeling naar onderstations, zodat een betere balans op het net ontstaat;
19. Wat betreft opwek door zon blijft de zonneladder en de zonnekaart uit de zonnevisie richtinggevend. Deze is hieronder weergegeven.

Figuur 1: Zonnekaart Druten en Wijchen uit Visie op Zonne-energie

3 Nulmeting

3.1 Aanleiding

In navolging van het Klimaatakkoord maken dertig Nederlandse energieregio's een eigen energieplan, de Regionale Energiestrategie (RES). Middels een RES doet iedere energieregio een 'eigen' bod aan de landelijke overheid: een plan met hun aandeel in de landelijk afgesproken hoeveelheid schone energie die geleverd kan worden in 2030.

Een van deze energieregio's is Arnhem-Nijmegen. Hieronder vallen de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar. De RES 1.0 van Arnhem-Nijmegen is halverwege 2021 vastgesteld door de deelnemende gemeenten en aangeboden aan het Rijk.

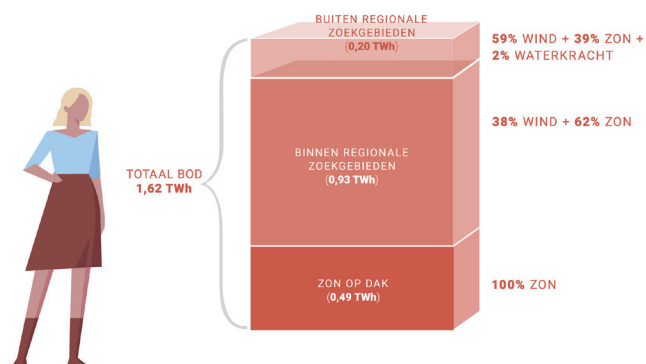
Regionale Energiestrategie Arnhem-Nijmegen:

RES Arnhem-Nijmegen gaat voor 100% duurzame energie in 2050. Deze regio is dan energieneutraal én aardgasvrij. Als tussenstap is in 2030 50% van de energie duurzaam.

De regio Arnhem Nijmegen wil 1,62 TWh duurzame elektriciteit opwekken. Dit komt neer op zo'n 38 windmolens en 1.065 hectare zonnepanelen.

De regio heeft **verschillende plannen** om deze duurzame elektriciteit te realiseren: warmtenetten, windmolens, zonnepanelen op daken, zonnevelden en nieuwe technologieën.

7,6% van 1,62 TWh was op het moment van schrijven (maart 2021) gerealiseerd.

De gemeente Wijchen moet een aandeel pakken in dit RES bod. Om een goed beeld te krijgen wat het aandeel wordt van de gemeente is een nulmeting met energieverbruiken en CO₂-uitstoot in kaart gebracht. Vanuit deze nulmeting is het van belang te bepalen waar de gemeente naartoe moet richting een CO₂-vrije gemeente.

3.2 Doelstelling(en)

De doelstellingen vanuit de RES staan beschreven in hoofdstuk 3.1. De RES wil in totaal 1,62 TWh aan duurzame elektriciteit opwekken. Wijchen heeft eigen beleidsdoelstellingen opgemaakt, waarbij de landelijke doelen worden gevolgd.

Beleidsdoelstelling

Wijchen wil de CO₂-uitstoot in 2030 met 55% terugbrengen en op termijn energieneutraal zijn. De huidige CO₂-uitstoot (2020) is 240.000 ton per jaar.

3.2.1 Wat wordt al duurzaam opgewekt?

Voor duurzame opwek kan onderscheid worden gemaakt tussen warmte en elektriciteit. Denk daarbij aan warmtebronnen als bodemenergie en oppervlakte water en elektriciteitsbronnen als windturbines en zonnepanelen.

Wijchen (data 2020)

Warmte: 48 TJ

Bron	Aantal	Eenheid
Houtkachels	48	TJ

Elektriciteit: 100 TJ

Bron	Aantal	Eenheid
Zonnestroom	100	TJ

Vermeden CO₂-uitstoot: 14,8 kton

Toelichting CO₂-berekening

Het verbruik van aardgas, elektriciteit en stadswarmte is vermenigvuldigd met jaarlijks bepaalde emissiefactoren. Deze factoren geven weer hoeveel CO₂-uitstoot het verbruik van een kWh elektriciteit, een m³ aardgas of een GJ stadswarmte gemiddeld veroorzaken.

RES (data 2020)

Warmte: 2.610 TJ

Bron	Aantal	Eenheid
Houtkachels	732	TJ
Bodemenergie	47	TJ
Biomassaketels	214	TJ
Biogas	467	TJ
Afvalverbranding	1.039	TJ

Elektriciteit: 1.903 TJ

Bron	Aantal	Eenheid
Zonnestroom	1.354	TJ
Wind op land	230	TJ

Vermeden CO₂-uitstoot: 404,1 kton

Toelichting eenheden

TJ staat voor TeraJoule. Normaal gesproken werken we voor elektriciteitsverbruik met Kilowattuur (kWh) en voor gas met Normaal kubieke meter (Nm³). Om een idee te geven van één TJ staat hiernaast een rekensom van gemiddelde energieverbruiken naar aantal huishoudens.

Gemiddeld gebruik huishouden/jaar (bron: CBS 2021):

= Elektriciteit: **2.810 kWh**
Aardgas: **1.280 Nm³**

Elektriciteit:

1 TJ

≈

Warmte:

1 TJ

≈

3.3 Uitkomsten

3.3.1 Gebruikte data

Voor de nulmeting is gebruik gemaakt van de openbare data van de Regionale klimaatmonitor¹. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen de volgende thema's:

Gebouwde omgeving

Mobiliteit

Industrie

Landbouw

Voor het berekenen van de CO₂-emmissies maakt de klimaatmonitor onderscheid tussen twee benaderingen. De bronbenadering en de verbruiksbenadering.

- De bronbenadering wijst de CO₂-uitstoot toe aan de locatie waar de uitstoot fysiek plaatsvindt;
- De verbruiksbenadering wijst de uitstoot toe aan de locatie waar het energieverbruik plaatsvindt.

In de LES gaan we uit van de **verbruiksbenadering**. Dit is in lijn met de Regionale Klimaatmonitor. Zie voor extra toelichting het kader hiernaast. Naast het energieverbruik wordt er ook gekeken naar (grootschalige) energieopwek binnen de gemeente.

In de Klimaatwet heeft het kabinet het doel opgenomen om in 2030 een CO₂-reductie van 55% ten opzichte van 1990 te behalen. Om dit doel te vertalen naar de gemeente, moeten de emissies van 1990 ook inzichtelijk zijn. Hiervan is echter alleen data bekend vanuit de bronbenadering. Omdat de verbruiksbenadering wordt gebruikt bij het opstellen van de LES, dient de data van 1990 bewerkt te worden.

Extra toelichting benaderingen

Het overgrote deel van de elektriciteit die gebruikt wordt binnen de gemeente Wijchen wordt geproduceerd in elektriciteitscentrales buiten de gemeente. In de bronbenadering wordt de CO₂-uitstoot van de gebruikte elektriciteit niet gerekend tot de uitstoot van de gemeente Wijchen, terwijl dit in de verbruiksbenadering wel het geval is. Het aardgasverbruik wordt in beide benaderingen toegewezen aan de gemeente, aangezien de fysieke uitstoot en het verbruik op dezelfde locatie zijn.

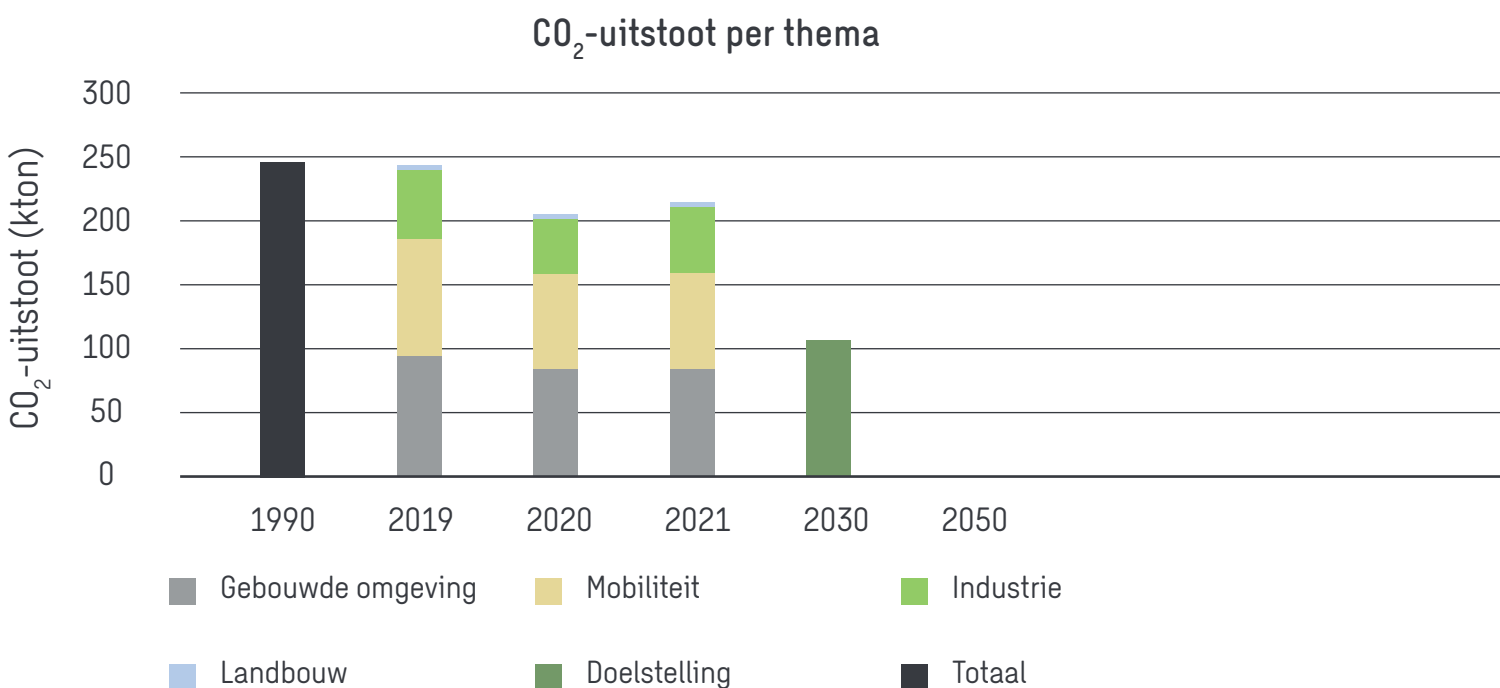
¹ Kerndataset - Gelderland (databank.nl): <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/kerndataset>

Berekening verbruiksbenadering 1990

Om een inschatting te maken van de CO₂-uitstoot in 1990 conform de verbruiksbenadering dient met name gecorrigeerd te worden voor de CO₂-uitstoot van de elektriciteitsopwekking. Hiervoor wordt gekeken naar het aandeel totale CO₂-emissies binnen de gemeenten ten opzichte van Nederland, waarbij de CO₂-emissies voor de productie van elektriciteit niet meegerekend worden. Hieruit volgt een percentage per gemeente, dat wordt gebruikt om het aandeel CO₂-emissie voor elektriciteitsopwekking toe te wijzen aan de gemeenten. Dit aandeel wordt dan weer opgeteld bij de totale uitstoot van de gemeente.

3.3.2 Resultaat nulmeting

Hieronder zijn de nulmetingen van de CO₂-uitstoot weergegeven. Hierbij wordt 1990 weergegeven als referentiejaar voor de doelstelling, waarbij er voor nu uitgegaan is dat de gemeente de landelijke doelstelling van 55% hanteert. Daarnaast worden de jaren 2019 tot en met 2021 weergegeven. Het jaar 2021 is het meest recente jaar met complete data, maar 2020 en 2021 waren corona-jaren. Het energieverbruik in deze jaren zien wij om deze reden niet als representatief. Het jaar 2019 wordt beschouwd als het laatste representatieve jaar. Als er tijdens het opstellen van de LES data van 2022 beschikbaar komen

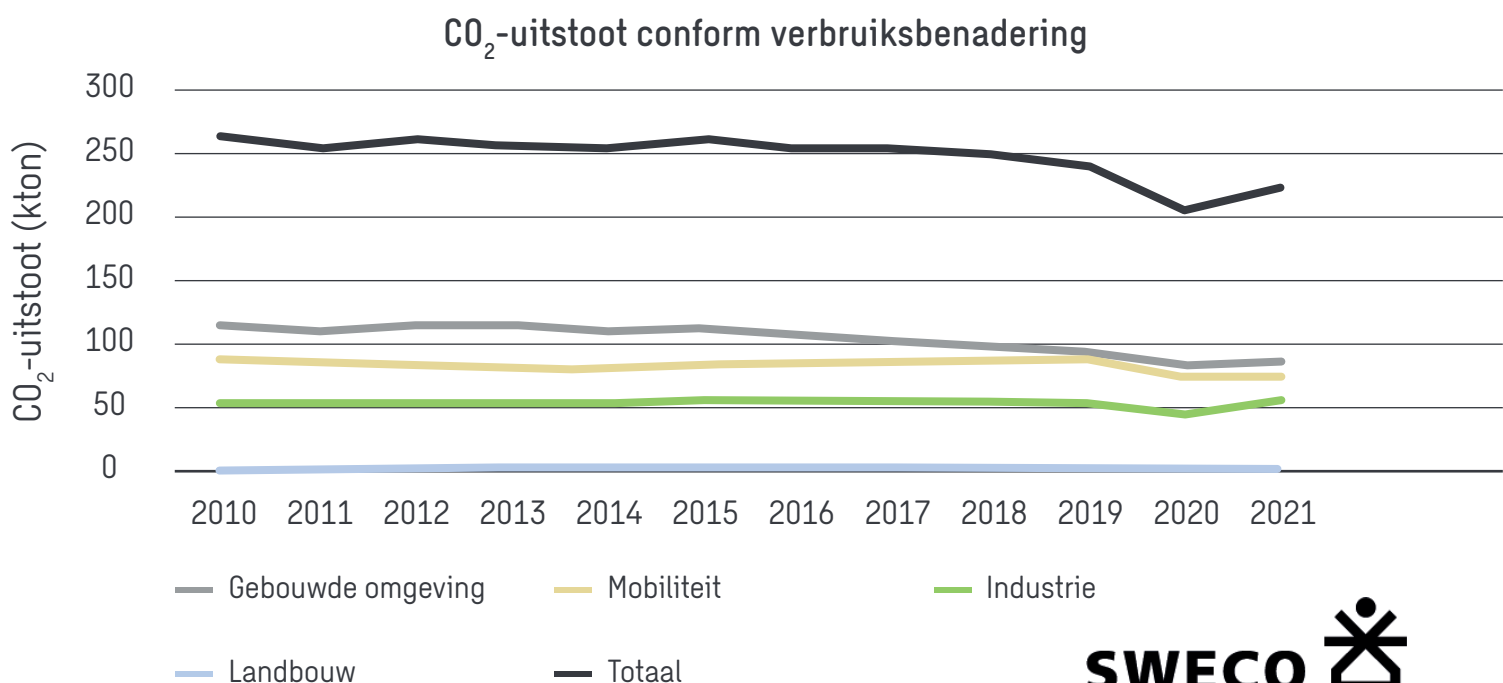

worden deze nog in de LES verwerkt.

Het is te zien dat de CO₂-uitstoot binnen de gemeente Wijchen sinds 1990 slechts beperkt is afgenomen. De nulmeting laat de urgentie van de energietransitie zien. Let wel, het beleid dat de afgelopen jaren is vastgesteld is nog niet meegenomen in de nulmeting. In het vervolg van de LES wordt in beeld gebracht wat de verwachte CO₂-reductie is die kan worden behaald met het huidige beleid.

3.3.3 Trends in de gemeenten

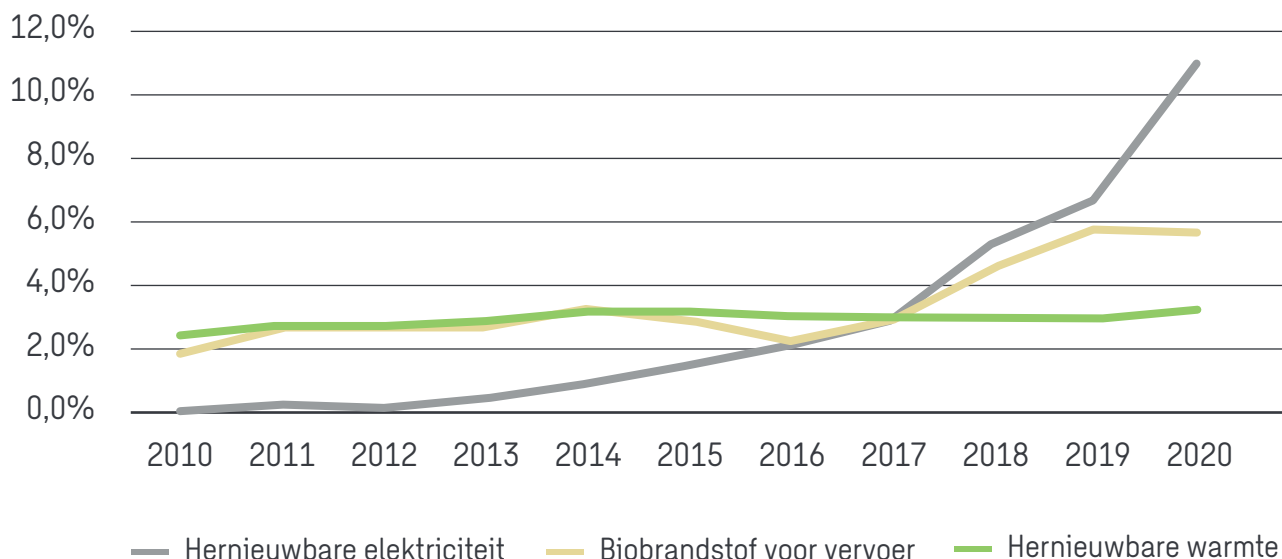
In de grafiek hieronder is voor de gemeente Wijchen de CO₂-uitstoot conform de verbruiksbenadering weergegeven. Deze data zijn pas vanaf 2010 beschikbaar. In de grafiek is te zien dat de CO₂-uitstoot sinds 2010 licht gedaald is. De jaren 2020 en 2021 worden als niet representatief gezien, aangezien dit corona-jaren

Ondanks dat de afname van CO₂-uitstoot (nog) niet sterk daalt, is de trend voor (bekende) her-nieuwbare energie in de gemeente Wijchen sinds 2010 toegenomen. Bovendien zijn de effecten van bijvoorbeeld de Transitievisie Warmte en Wijkuitvoeringsprogramma's nog niet zichtbaar in de huidige data. Dit zal in de komende jaren naar verwachting ook een positieve trend laten zien.

De trend voor de toename van hernieuwbare energie is te zien in de onderstaande grafiek. Hierin is voor (geregistreerde) hernieuwbare elektriciteit, hernieuwbare energie voor vervoer en hernieuwbare warmte in het algemeen een toename te zien.

Procentuele toename hernieuwbare energie

Verder wijst de klimaatmonitor¹ ook andere positieve ontwikkelingen uit in de gemeente, bijvoorbeeld een stijgende lijn in het aantal laadpunten voor elektrische auto's en een sterke toename van zon-PV (zie elektriciteit).

¹ Kerndataset - Gelderland (databank.nl): <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/kerndataset>

3.3.4 Vervolgstappen

De nulmeting is slechts de start van dit project. De vervolgstappen voor na deze nulmeting zijn als volgt:

- Huidige beleid in kaart brengen;
 - Onderzoek naar het vastgestelde beleid van de afgelopen jaren en het effect op de (toekomstige) CO₂-uitstoot.
- Mogelijke routes definiëren;
 - Welke routes kunnen zich voordoen richting 2030?
- Routekaart bepalen
 - De route die de voorkeur heeft wordt bepaald. Deze routekaart wordt als basis voor de LES en het uitvoeringsprogramma gebruikt .

4 De Omgeving

Om tot een succesvol uitvoeringsprogramma te komen, vormen communicatie en participatie binnen de Lokale Energie Strategie (LES) een essentieel onderdeel. De energietransitie is namelijk niet alleen een technische transitie, maar vooral een sociale transitie. Het participatie- en communicatieplan heeft als doel om een helder beeld te schetsen van hoe professionele stakeholders, ketenpartners en inwoners van alle leeftijden betrokken kunnen worden bij het uitvoeringsprogramma.

Vijf verschillende participatiebouwstenen (activiteiten) samen vormen een gedegen fundament waarop de LES kan rusten. Het draagt bij aan bewustwording, draagvlak en dus een uitvoerbaar plan. De volgende participatiebouwstenen worden ingezet; twee keer een transitietafel, een design thinking workshop voor jongeren, swipocratie (digitaal) en een marktkraam.

De eerste transitietafel is een verdieping op de LES zelf. De tweede transitietafel gaat in op het uitvoeringsprogramma van de LES. Om jongeren te betrekken, wordt een design thinking workshop op school georganiseerd. Daarnaast wordt aangesloten bij de swipocratie, die door de werkgroep participatiekader wordt ingezet, om participatiemoeheid te voorkomen. Tot slot wordt het gehele traject van de LES afgesloten met een inspirerende bijeenkomst waarbij we inwoners informeren en activeren.

Wat is een transitietafel?

Een transitietafel is een overleg waar verschillende partijen bij elkaar komen om te overleggen over de energietransitie in de gemeente. Het biedt een platform waar gemeenteambtenaren, maatschappelijke organisaties, bedrijven en vertegenwoordiging van inwoners kunnen bijdragen aan het creëren van een uitvoeringsprogramma.

Communicatie

De communicatie is ondersteunend aan dit participatieproces. Zo worden de verschillende participatiebouwstenen onder de aandacht gebracht bij de betreffende doelgroep. Daarnaast worden inwoners geïnformeerd over het proces van de totstandkoming van de LES en de inhoud op hoofdlijnen. We informeren pas over de exacte inhoud wanneer we ook concrete acties uit het uitvoeringsprogramma in gang gaan zetten. Tot die tijd is de LES namelijk vrij abstract.

De volgende kernwaarden worden gehanteerd voor communicatie:

- Transparant: De communicatie is open, helder en eerlijk over doelen, plannen en beslissingen. Dus ook als we het niet weten.
- Actieve betrokkenheid: We betrekken belanghebbenden en luisteren naar hun meningen en verwachtingen.
- Samenwerking (participeren): We zorgen voor een nauwe samenwerking tussen verschillende partijen en belanghebbende die betrokken zijn bij de LES.
- Inclusieve communicatie: We zorgen voor een inclusieve en toegankelijke communicatie voor alle belanghebbenden.
- Verschillende vormen van communicatie: We maken een heldere kernboodschap en herhalen die. We maken gebruik van verschillende communicatiekanalen om de boodschap over te brengen.

Wat is een swipocratie?

Swipocratie is een vorm van democratie waarbij inwoners via een app op hun smartphone direct kunnen stemmen op politieke kwesties. Dit middel wordt ingezet door de werkgroep participatiekader. Om te voorkomen dat we met een eigen enquête weer mensen iets laten invullen kunnen we de vragen rondom de energietransitie koppelen aan de swipocratie van het participatiekader. Dus voorkomen van participatiemoedheid. Denk aan vragen over gebruik van leenauto's of bereid tot het isoleren van de eigen woning.

(GP Promotions)

SWECO

5 Proces

5.1 Fasering

In een aantal fases wordt er toegewerkt naar de LES en het uitvoeringsprogramma. Voor u ligt de Startnotitie welke inzicht geeft in hoe de gemeente er thans voor staat met betrekking tot CO₂-emissie en welke stappen worden ondernomen om tot de LES en het uitvoeringsprogramma te komen.

In de volgende fase wordt de LES uitgewerkt met daarin een routekaart. In fase 2 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld waarmee de gemeente opgevegericht aan de slag kan.

5.2 Raadsbetrokkenheid

De raad is de verbinding naar de lokale omgeving. Dat vraagt het afwegen van belangen van en binnen de gemeente, maar ook naar de belangen over gemeentegrenzen heen: naar buurgemeenten of regio's. Als volksvertegenwoordiging vertaalt ze signalen van inwoners naar de politieke en maatschappelijk arena. Als kaderstellende partij geeft ze sturing aan de keuzes in de gemeente en regio voor duurzame opwek en warmtevraagstukken. Ze stelt het beleid vast en stuurt bij waar dat nodig is. Ook controleert ze of de gestelde doelen worden behaald.

Op verschillende momenten wordt de raad geïnformeerd over de nulmeting, routekaart, de LES en het uitvoeringsprogramma. De raad is aan zet in stap 6, bij de keuze van de voorkeursroute, en stap 7, bij het vaststellen van de LES. Het uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door het College van B&W.

5.3 Parallele sporen

Gelijktijdig met het opstellen van de LES en het uitvoeringsprogramma lopen verschillende sporen. Onder andere over onderstaande ontwikkelingen wordt afstemming gezocht en waar mogelijk worden resultaten meegenomen in de LES of het uitvoeringsprogramma:

- PlanMER RES en RES 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen;
- Ontwikkelingen ten aanzien van netcongestie en meer lokale duurzame opwek;
- Energiearmoede en NIP (Nationaal Isolatieprogramma) in relatie tot energiebesparing.
- Evaluatie van de Gedragscode Windenergie Wijchen

Together with our clients and the collective knowledge of our 18,500 architects, engineers and other specialists, we co-create solutions that address urbanisation, capture the power of digitalisation, and make our societies more sustainable.

Sweco – Transforming society together